

2. Колодяжна А.В. Теоретичні проблеми вивчення самоствалення особистості та його структурних компонентів. / А.В.Колодяжна // Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України Актуальні проблеми психології: Психологія навчання. Генетична психологія. Медична психологія: зб. наук.праць / за ред. С. Д. Максименка. – К. : ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2010. – Том. 10. – Вип. 16. – 656 с. – С. 246-255.
3. Шевченко О.В. Становлення Я-образу особистості у процесі її національної ідентифікації // Проблеми загальної та педагогічної психології: Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / За ред. С.Д.Максименка. – К., 2003. – Т.V, ч. 5. – С. 323-329.

Дзюбенко Д. С.

Студ. гр. БМР - 2-20

Науковий керівник доктор філософ. наук, доц. Сакун А.В.
Київський національний університет технологій та дизайну

ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА: ІЗ ЧАСУ ДО ВІЧНОСТІ

Життя Григорія Сковороди можна розглядати як своєрідну філософську творчість. Саме завдячуючи цій творчості він і став для українців культовою фігурою. Бо якщо поцікавитися в пересічного українця про його філософію, то сумнівно, що він дасть задовільну відповідь. Однак цей українець добре засвоїв: Григорій Сковорода був мандрівним філософом. І саме ця філософська мандрованість є головною ознакою для «найвидатнішого» українського мислителя. Розглядаючи його тексти, потрібно враховувати, що творчість Григорія Сковороди не є однорідною. Умовно її можна розділити на домандрівний та мандрівний періоди. Твори першого періоду є популярними, частина з них мають художньо-літературну форму. Ймовірно, вони були розраховані на відносно широке коло освічених людей. Саме твори «Сад божественних пісень», «Байки Харківські», «Початкові двері до християнської доброчесності» користувалися найбільшою популярністю – переписувалися, розповсюджувалися, деякі вірші були покладені на музику й співалися. Щодо творів «мандрівного періоду», то вони, часто завдяки своїй «затемненості», були малозрозумілими й не мали такого поширення.

Незважаючи на відмінності щодо форми, в плані ідейному між творами домандрівного й мандрівного періоду дуже багато спільного. Концепти, сформульовані в ранніх, «популярних» творах переходять у складні твори філософського характеру й більш розлого обґрунтовуються. До таких концептів варто віднести неоплатонівську ідею поділу світу на божественний (ідеальний) та матеріальний, негативне ставлення до речей

матеріального світу, ігнорування «зовнішнього» пізнання й зосередження на самопізнанні, концепція досягнення щастя і, нарешті, теорія сродної праці тощо. Представлення цих концептів маємо у віршах, байках і особливо у творі «Початкові двері до християнської добродетності».

Твори ж мандрівного періоду носять ускладнений, символічно-алегоричний характер. Вони, радше, зорієнтовані на людей «втаємничених». Це своєрідні філософські трактати, подані переважно в діалогічній формі. Діалог як жанр філософствування широко використовувався в платонівській традиції (відомі діалоги Платона). Тому не дивно, що Григорій Сковорода, який належав до цієї традиції, вдавався до діалогізму. Правда, вказані трактати не завжди нагадують класичний діалог – тут є й авторські роздуми, й віршові відступи. Чимось вони трохи нагадують діатриби. Однак Сковородинські діалоги все-таки не лише твори філософські, а й художньо-літературні. Тому тут не завжди маємо систематичність, термінологічну чіткість. З твору в твір переходять вказані концепти, яким просто надається різне художнє оформлення. Сам Григорій Сковорода називав 15 своїх філософських трактатів, серед яких виділяв три найважливіших – «Наркіс. Пізнай себе», «Алфавіт світу» та «Ікона Алкавіадська».

Відмовившись після напруженої внутрішньої боротьби від того, щоб обрати собі якийсь звичайний стан, Сковорода обрав для себе шлях утримання, самообмеження, покори, працьовитості, терпіння і простоти. Він відмовився від усіх звичайних життєвих шляхів і «вирішив стати творцем» свого життя, взяти за основу зовнішнього самовизначення – самовизначення внутрішнє. Він відкинув всякий готовий зміст життя, і поставившись з сумнівом до всіх шляхів, вирішив найперше залишитися самим собою, утворити собі таке життя, що цілком у всіх частинах своїх виходило б з чистої для ідеї його внутрішньої істоти. Сковорода обрав собі суворе, злиденне життя, відцурався власності, майна, грошей і навіть своєї хати. Його життя по пустелях не нагадувало життя по пустелях ченців, воно не було відірване від життя та людських інтересів, а навпаки було актуальною напруженою роботою розуму для відшукування нових філософських проблем та щастя людства.

«Одна з найтяжчих втрат – це втрата часу», – так пише Григорій Сковорода своєму улюбленому учневі Михайлу Ковалинському [2]. Час для нього є однією з найцінніших філософських категорій, без якої філософ не мислив існування ані духовного, ані матеріального, прямуючи «із часу у вічність». За Сковородою, час – це ритм всесвіту, міра руху небесних кіл, основа гармонії світу. Час структурує цей світ, будучи основою його єдності: філософ говорить про єдиний ритм руху планет, часових машин і... людського співу. Не витрачати час намарно, а кожную мить використовувати з користю, усвідомлювати, що в доконечному людському існуванні існує тільки шлях до вічності, але саме життя не є вічним. Філософ стверджує: «На майбутнє ми сподіваємось, сучасним нехтуємо: ми прагнемо до того, чого немає, а нехтуємо тим, що є, так, ніби

те, що минає, може повернутись назад або напевно мусить здійснитися сподіване» [2].

Усією своєю істотою Сковорода виконував місію філософа, його вчення і життя були єдині. Це було філософське мистецтво життя. Сковорода вважав його найвеличнішим.

Література

1. Багалій Д. Український мандрований філософ Григорій Сковорода / Д.Багалій. К.: Орія. 1992. 472 с.
2. Ковалинський М. Жизнь Григория Сковороды /М.Ковалинский // Сковорода Г. Вибрані твори: в 2 т. К.: Дніпро. 1972. Т. 2. С. 189-252.
3. Олійник Б. Сковорода і світ /Б.Олійник // Вибране. К.: Етнос. 2009. С. 146-152.

Демиденко Я.І.

Студ. гр. БПТ-20

Науковий керівник канд. психол. наук, доц. Колодяжна А.В.

Київський національний університет технологій та дизайну

ПСИХОЛОГІЧНА ПРИРОДА ПОНЯТТЯ ОРГАНІЗАЦІЙНА КУЛЬТУРА

Актуальність теми організаційної культури пов'язана з тим, що знання особливостей організаційної культури підприємства дозволить оцінити ступінь стабільності організації, її конкурентоспроможність, передбачити можливі напрямки управлінських рішень, а також сприятиме досягненню запланованих результатів

Мета. Теоретично проаналізувати поняття організаційної культури. Розглянути вклад у розвиток теорії і практики організаційної культури різних дослідників.

Завдання. Дослідити теоретичне підґрунтя та розкрити суть і психологічну природу поняття організаційна культура в єдності всіх її складових.

Об'єктом дослідження виступає феномен організаційної культури.

Методи та засоби дослідження. Використані методи дослідження мають загальнонауковий характер – аналіз, синтез, систематизація матеріалів, а також прогностичний метод для розроблення перспектив подальших досліджень окресленої проблеми.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Отримані результати можуть бути використані в курсових та дипломних роботах.

Результати дослідження. Розгляд організацій як спільнот, що мають однакове розуміння своїх цілей, значення та місця, цінностей і поведінки, викликало до життя поняття організаційної культури. Організація формує